

G-20

STUDY GUIDE

#ideasbeyondborders

Berat KARTAL
Board Member

Emir BULGURCU
Board Member

Berker TEZER
Academic Assistant

**MODEL
UNITED
NATIONS**

Genel Sekreterden Mektup

Sevgili Delegeler ve Katılımcılar,

Hepiniz 13 - 15 Şubat tarihleri arasında, Kocaeli Ali Fuat Başgil Sosyal Bilimler Lisesi'nde 7. kez düzenlenen KAFMUN'26'ya hoş geldiniz. Benim adım Özkan Işıksoy. 2023'ten itibaren KAFMUN'da yer alıyorum. Daha önce Under Secretary-General ve Akademik Danışmanlık görevlerini yürüttüm ve şu anda ise sizlerin Genel Sekreteriyim.

KAFMUN bana liderlik, uluslararası ilişkiler, farkındalık ve kriz yönetimi gibi alanlarda çok şey kattı ve bu güzel ekipte yer almaktan onur duyuyorum. Biz KAFMUN'da gerçekten çok güzel bir aile olduk ve bu güzide konferansı bir gelenek haline getirdik. Sizleri de bu güzel geleneği devam ettirmeniz adına aramızda görmekten büyük mutluluk duyuyoruz.

Birleşmiş Milletler'in 6 ana komitesinden 2'sini barındıran KAFMUN'26, bu yıl sizleri birbirinden güçlü gündemlere sahip 7 komiteyle birlikte bekliyor. Dünya, günümüzde küresel istikrarsızlıklara boyun eğiyor; belirlenen kalkınma hedefleri yerine getirilemiyor ve masum çocuklar çatışmaların ortasında hayatını kaybediyor. Ele alacağımız konular birer Model Birleşmiş Milletler Simülasyonu başlığı çatısı altında konuşulabilir; fakat bu sorunlar gerçek ve sonuçları tüm insanlığı etkilemektedir.

Biz KAFMUN'26 olarak çözümü güç olan tüm bu sorunlara karşı yalnızca tartışan değil, sorumluluk alan ve çözüm üretme cesaretine nail olan delegelerle bir araya gelmeyi hedefliyoruz. Bu konferansta sizlerden beklentimiz; klişe çözümlerden uzak, eleştirel düşünen, diplomatik konjoktüre hâkim ve uluslararası farkındalık bilinci yüksek bir duruş sergilemenizdir.

KAFMUN'26, farklı fikirlerin çatıştığı değil; sağduyu çerçevesinde tartışıldığı, bakış açılarının bir zenginlik olarak görüldüğü bir konferans kültürünü benimsemektedir. Bu doğrultuda her birinizin tartışmalara aktif, yapıcı ve bilinçli katkı sunacağına inanıyorum.

Akademi ve Organizasyon ekiplerimiz sizler için uzun süredir büyük bir özveriyle çalışmakta ve her detayı titizlikle planlamaktadır. Umuyorum ki hepiniz akademik anlamda verimli, organizasyonel anlamda ise konforlu ve eğlence dolu bir konferans geçirirsiniz. Bu konferansın sonunda yalnızca yeni bilgilerle değil; güçlü dostluklar, unutulmayacak anılar ve değerli deneyimlerle ayrılacağınıza inanıyorum.

Hepinize başarılı, ilham verici ve unutulmaz bir KAFMUN'26 diliyorum,
Sağlıkla kalın.

Özkan IŞIKSOY
Genel Sekreter

Akademik Danışmandan Mektup

Kıymetli KAFMUN'26 Delegeleri,

Hepinizi saygıyla, sevgiyle ve muhabbetle selamlıyorum. 13 ve 15 Şubat tarihleri arasında okulumuz Kocaeli Ali Fuat Başgil Sosyal Bilimler Lisesinde 7'ncisi düzenlenecek olan KAFMUN'26 konferansına hoş geldiniz.

Ben Berker Tezer, 2023 yılından beri KAFMUN ailesinin bir parçası olmaktan onur duyuyorum. Daha öncesinde KAFMUN'da ve farklı konferanslarda çeşitli görevlerde bulundum. Bu konferansta ise Akademik Danışman olarak karşınızda bulunuyorum. KAFMUN ailesinde bulunduğum süre zarfında kendimi sosyal ve akademik anlamda geliştirdiğimi düşünüyorum. Edindiğim deneyimler; kriz yönetimi, konuşma becerisi, liderlik etme gibi bir çok kazanımı elde etmemi sağladı ve kişisel gelişimime fazlasıyla katkı sundu.

Yıllardır süregelen konferanslar ve vermiş olduğumuz emeklerle birlikte KAFMUN ismini yedi yıldır istikrarlı bir şekilde devam ettirerek, KAFMUN'u okulumuzun bir kültürü, bir markası haline getirdik. Sizleri böylesine köklü bir oluşumun içerisinde bulunduğunuz için tekrardan selamlıyorum. Bu konferansın amacı sizleri akademik ve sosyal anlamda geliştirmek, dünyaya farklı perspektiflerle bakmanızı sağlayıp sizlere dünyamızla ilgili bir farkındalık oluşturmaktır.

Bu amaç doğrultusunda sizlere sunabileceğimiz en iyi konferans deneyimini sunabilmek adına akademik ekip ile birlikte çok sıkı çalıştık ve hazırlandık. Konferans süresi boyunca ise herkesin elinden gelenin en iyisini yapacağına dair hiçbir şüphem yoktur.

Herkese başarılı ve kendini geliştirdiği bir konferans diliyorum,

Berker TEZER
Akademik Danışman

Kriz Direktöründen Mektup

Saygıdeğer Delegates ve Emeği Geçenler,

Hepinizi büyük bir içtenlikle selamlıyor ve saygılarımı sunuyorum. Okulumuz Kocaeli Ali Fuat Başgil Sosyal Bilimler Lisesinde 13 ve 15 Şubat 2026 tarihlerinde yedincisini düzenleyeceğimiz KAFMUN'26'ya hoş geldiniz. Merhabalar, ben ise Kriz Direktörü Hamza Duruk. Benim adıma 2023 yılında başlayan KAFMUN deneyimi, 2024 yılından itibaren mütemadi bir şekilde kriz ekibinde görev alarak devam etmektedir. Bununla beraber, çeşitli konferans ve münazaralarda kendimi gerçekleştirerek birçok alanda uzmanlığımı ve ilgimi kanıtlamış bulundum. Bizleri, dünyayı değiştirecek gençleri, aynı uzlaşma zeminlerinde buluşturan aktivitelerdeki yegâne gayem her zaman dünyayı daha iyi bir yer kılmak ve herkesin insanca yaşamasına katkıda bulunmak adına kendimi ve bulunduğum toplulukları geliştirmek ve organize etmek oldu. Değerli kriz ekibinin direktörü olarak ise bu etkinliğin arka saflarında sürekli çalışan ve doğru kararlar almak zorunda olan bu ekibe, tutkumun ve vizyonumun birleşmesiyle sizlere farklı bir deneyim sunmak amacım olmuştur. Kriz ekibi olarak ise ortak değerler üzerine inşa edilmiş uzlaşma zemininde etkinliği denetliyor ve yön almasına yardımcı oluyoruz. Yürütülen akademik direktifler doğrultusunda sıkı disiplininiz ve yüksek yetkinliğimizi kullanarak kararları onaylıyor; bununla beraber komiteler için kriz yönetimini artırmak ve konular üzerine bilgilerini zorlamak adına kriz senaryoları hazırlıyoruz. Bu seneki sekiz kişilik kriz ekibimiz ile sizler için emek veriyor olacağız ve kriz ekibi direktörü olarak bana devredilmiş bu yedi yıllık emeği geleceğe de taşımak adına seferber olacağım. İki yıl önce temelleri atılan bu yolculukta ise bugün birçok değerli çalışma arkadaşım ile birlikte bu güçlü yapı altında birleşmiş ve emin adımlarla hedeflerimize doğru yürüyoruz. Bu hedef tabii ki basit değil. Yürüttüğümüz çalışmalar aslında geçmişle geleceği birbirine bağlayan bir köprüden ibarettir. Bu köprü, geçmişteki meseleleri şu ana bağlayan; arafta kararlar vermemize ve üzerine düşünmemize imkân tanıyan, geleceğe doğru kurulan bir zemin olan KAFMUN'26'dır. Derinlikli kültürü ve dünyaya bakış açısını barındıran bu zemin, onlarca kişinin dünyayı değiştirebileceği ümidini tekrar yeşertmekte ve bu yolda ilerlememizi sağlamaktadır. Hepinize yeni yaşantılar kazandıracak bu etkinliğin, geleceğinize doğru anlamlı bir kapı aralmasını temenni ediyorum.

Umutlu olun, saygılarımla,

Hamza DURUK

KAFMUN'26 Kriz Direktörü

Komite Başkanlarından Mektup:

Değerli G-20 Komitesi Delegeleri,

Kocaeli Ali Fuat Başgil Sosyal Bilimler Lisesi tarafından bu yıl 7. defa düzenlenen Model Birleşmiş Milletler Konferansı'na hoş geldiniz. Komite Başkanları olarak sizleri G-20 Komitesi çatısı altında ağırlayacak olmaktan büyük bir onur ve memnuniyet duyuyoruz.

Bu yıl G-20 Komitesi kapsamında, “Küresel Ekonomik İstikrarın Güçlendirilmesi ve Çok Taraflı Kurumların Yönetişim Yapılarının Renovasyonu” başlıklı gündem maddesi ele alınacaktır. Küresel ölçekte artan finansal dalgalanmalar, borç krizleri, ekonomik eşitsizlikler ve çok taraflı kurumların temsil ve karar alma mekanizmalarındaki yapısal sorunlar, uluslararası ekonomik düzenin sürdürülebilirliğini ciddi biçimde tehdit etmektedir. Bu bağlamda G-20, küresel ekonomik yönetişimin şekillendirilmesinde kilit bir platform olma özelliğini sürdürmektedir.

Komitemizde; Uluslararası Para Fonu (IMF), Dünya Bankası ve Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) başta olmak üzere çok taraflı ekonomik kurumların mevcut yönetim yapıları değerlendirilecek, bu kurumların daha kapsayıcı, şeffaf ve etkin hâle getirilmesine yönelik reform ve renovasyon önerileri tartışılacaktır. Aynı zamanda, küresel ekonomik istikrarın güçlendirilmesi adına G-20 üye ülkeleri arasında geliştirilebilecek işbirliği mekanizmaları ele alınacaktır.

Siz değerli delegelerimizin yapıcı katkıları doğrultusunda, gerçekçi ve uygulanabilir politika önerileri içeren kapsamlı bir Çözüm Kağıdı oluşturulması hedeflenmektedir. Bu doğrultuda delegelerimizden, komite gündemine ilişkin Çalışma Kağıdı'nı dikkatle incelemeleri, belirtilen kaynaklar doğrultusunda derinlemesine araştırma yapmaları ve ülkelerinin resmî tutumlarını tartışmalara yansıtmaları beklenmektedir.

Akademik açıdan geliştirici, verimli ve nitelikli tartışmaların gerçekleşeceği bir konferans süreci geçireceğimize inanıyoruz. Tüm delegelerimize başarılar diliyor, verimli ve keyifli bir konferans temenni ediyoruz.

Saygılarımızla,

O. Berat KARTAL & Emir BULGURCU

G-20 Komitesi Başkanları

İçindekiler:

1. G20'YE GİRİŞ	6
1.1. Terminoloji	7
2. KOMİTEYE GİRİŞ	8
2.2. Gündem Maddesi'nin Açıklaması	9
3. GÜNDEM MADDESİNİN TARİHSEL ARKA PLANI	10
4. MEVCUT DURUM	11
4.1. Küresel Ekonomik Eşitsizliklerin Azaltılmasında G20'nin Yapısal Reformlara Liderlik Rolü	13
5. BAŞLICA SORUNLAR VE RİSKLER	14
5.1. Küresel Borç Yönetiminde Kurumsal Parçalanmışlık ve Entegre Yeniden Yapılandırma İhtiyacı	15
5.2. Küresel Para Politikası Koordinasyonunda Kurumsal Uyum Eksikliği ve Gelişmekte Olan Ekonomiler Üzerindeki Etkileri	15
5.3. Küresel Finansal İstikrarın Sağlanmasında Çok Taraflı Kurumların Operasyonel Yetersizlikleri	16
5.4. IMF ve Dünya Bankası Ayrışmasının Kriz Müdahale Süreçlerinde Karar Alma Gecikmelerine Yol Açması	17
5.5. Parçalı Şartlılık Rejimlerinin Makroekonomik İstikrar ve Kalkınma Politikaları Üzerindeki Olumsuz Etkileri	18
6. ULUSLARARASI AKTÖRLERİN ROLÜ VE SORUNUN ÇÖZÜMÜNE YÖNELİK ÖNCEKİ GİRİŞİMLER	19
6.1. IMF ve Dünya Bankası'nın Yönetişim Yapılarında Temsil Adaletsizliği ve Oy Mekanizmalarının Reform İhtiyacı	20
6.2. Kalkınma Finansmanının Etkinliği Sorunu ve IMF – Dünya Bankası Mandatlarının Bütünleştirilmesi Gerekliği	21
6.3. Uluslararası Yatırımların Denetiminde Parçalı Standartlar ve Tekil Kurumsal Çerçeve İhtiyacı	22
6.4. IMF ve Dünya Bankası Arasında Daha Önce Geliştirilen Koordinasyon ve Reform Girişimlerinin Sınırlı Etkileri	23
6.5. IMF ve Dünya Bankası'nın Kurumsal Olarak Bütünleştirilmesine Yönelik Olası Yapısal Modeller ve Yönetişim Senaryoları	23

7. KÜRESEL VE BÖLGESEL ULUSLARARASI ÖRGÜTLERİN STRATEJİK ROLLERİNİN ANALİZİ	24
7.1. Küresel Ekonomik Eşitsizliklerin Azaltılmasında G20'nin Yapısal Reformlara Liderlik Rolü	25
7.2. G20'nin IMF ve Dünya Bankası Birleşmesi Sürecinde Siyasi Meşruiyet ve Koordinasyon Sağlayıcı İşlevi	26
7.3. Bölgesel ve Küresel Aktörlerin Birleşik Kurumsal Yapıya Uyum Süreçleri	27
8. İLGİLİ DEVLETLERİN TUTUMLARI	28
9. GÖZ ATILMASI GEREKEN KAYNAKLAR	31
10. İNCELENMESİ GEREKEN BAŞLIKLAR	32
11. CEVAPLANMASI GEREKEN SORULAR	32
12. KAYNAKÇA	33

1. G-20'ye Giriş:

G20, özellikle artan küresel krizlerin doğasıyla paralel ilerleyen bağımsız bir zirve olmasıyla öne çıkmaktadır. G20, özellikle 2008 Küresel Finans Krizi sonrası küresel yönetişimde merkezi bir aktör hâline gelen, makroekonomik koordinasyon ile finansal istikrarın sağlanmasını amaçlayan bir platformdur. Günümüzde pandemi sonrası toparlanmadan enerji güvenliğine, gıda tedarik zincirlerinden iklim politikalarına, dijital dönüşümden sürdürülebilir kalkınmaya kadar çemberlenen bir gündemle beraber versatil küresel yönetim sorunlarına çözüm geliştiren, daha doğrusu çözüm geliştirmeye gayret gösteren, teşebbüs eden stratejik küresel yönetişim mekanizması haline gelmiştir.

Finans bakanları ve merkez bankası başkanlarının teknik çalışmalarının ötesinde, liderler düzeyindeki zirveler G20'yi uluslararası sistemin en yüksek siyasi koordinasyon masası hâline getirmiştir. Mevcut küresel mimarinin en belirgin sorunu ise, özellikle IMF ve Dünya Bankası gibi Bretton Woods kurumlarının 21. yüzyılın güç dağılımını yansıtan sınırlı temsil yapıları, yetersiz müdahale araçları ve verimsiz operasyonel çerçeveleridir. Ekonomik kırılganlıkların giderek daha bağlantılı hâle geldiği bir dönemde, işbu kurumların tekel olmayan yapısı küresel sorunlara bütüncül çözümler üretmekte yetersiz kalmaktadır. Bu nedenle G20, yalnızca politika uyumu sağlayan bir platform olmaktan çıkıp, çok taraflı kurumların yapısal reformunda öncü rol oynayabilecek tek masa olarak öne çıkmaktadır. Ekonomik istikrarın sürdürülebilir bir raya sokulması için, mevcut çok taraflı finansal

kurumların temsil adaleti, karar alma mekanizmaları ve operasyonel etkinlik açısından renove edilmesi artık kaçınılmazdır. IMF ve Dünya Bankası'nın günümüz ihtiyaçlarına cevap verebilen, daha kapsayıcı, daha hızlı ve daha uyumlu bir yapıya dönüştürülmesi, hatta gerektiğinde işlevsel olarak bütünleştirilmesi, küresel ekonomi için sadece bir seçenek değil, stratejik bir gerekliliktir. Uluslararası makroekonomide sekonder bir müessese levazım değildir. Bu bağlamda G20 Komitesi, 21. yüzyılın kurumsal mimarisini yeniden şekillendirme kapasitesine sahip kilit müessesedir. Bizler için asıl gereken, küresel ekonomik istikrarın ancak çağın gereklerine uygun, modernize edilmiş ve uyumlu çalışan çok taraflı kurumlarla mümkün olduğunu göstermek ve bu dönüşümü kolektif iradeyle hayata geçirmektir.

1.1 Terminoloji:

- **Bretton Woods Sistemi:** IMF ve Dünya Bankası'nın kurulduğu, küresel parasal istikrar ve kalkınma finansmanını amaçlayan uluslararası ekonomik mimaridir.
- **Makroekonomik İstikrar:** Enflasyonun kontrol altında tutulduğu, sürdürülebilir büyümenin ve dış denge uyumunun sağlandığı ekonomik durumdur.
- **Mali Disiplin:** Devletin kamu harcamalarını uzun vadeli borç sürdürülebilirliğiyle uyumlu biçimde yönetmesidir.
- **Fiyat İstikrarı:** Enflasyonun düşük ve öngörülebilir seviyelerde tutulmasıdır.
- **Sistemik Risk:** Bir ekonomik çöküşün küresel finansal sistemi zincirleme biçimde tehdit etme potansiyelidir.
- **Finansal Bulaşma:** Ekonomik krizlerin ülkeler arasında sermaye ve piyasa kanallarıyla yayılmasıdır.
- **Egemen Borç Krizi:** Bir devletin borç yükümlülüklerini sürdürülebilir şekilde yerine getirememesidir.
- **Borç Yeniden Yapılandırılması:** Borç ödeme koşullarının IMF gözetiminde yeniden düzenlenmesidir.
- **Çok Taraflılık:** Küresel ekonomik sorunların uluslararası kurumlar aracılığıyla ortak çözümünü esas alan yaklaşımdır.

- **Küresel Ekonomik Yönetişim:** Uluslararası ekonomik kararların çok taraflı kurumlar üzerinden alınması sürecidir.
- **Kurumsal Meşruiyet:** Uluslararası kurumların adil temsil ve etkin karar alma kapasitesine sahip olmasıdır.
- **Kota Reformu (IMF):** Ülkelerin IMF içindeki oy ve temsil gücünün güncel ekonomik ağırlıklara göre yeniden düzenlenmesidir.
- **Özel Çekme Hakları:** IMF'nin küresel likiditeyi desteklemek amacıyla oluşturduğu rezerv aracıdır.
- **Likidite Desteği:** Kriz dönemlerinde ülkelere sağlanan acil finansman imkânıdır.
- **Jeoekonomik Parçalanma:** Küresel ekonomik düzenin jeopolitik gerilimler nedeniyle bloklara ayrılmasıdır.
- **Yönetişim Reformu:** Bretton Woods kurumlarının çağın ihtiyaçlarına göre yeniden yapılandırılmasıdır.

2. Komiteye Giriş

Küresel ekonomik sistem, son yıllarda artan finansal kırılganlıklar, borç sürdürülebilirliği sorunları ve jeoekonomik ayrışmalar nedeniyle ciddi bir sınavdan geçmektedir. Bu süreçte, II. Dünya Savaşı sonrası oluşturulan Bretton Woods mimarisinin temel kurumları olan Uluslararası Para Fonu ve Dünya Bankası'nın mevcut yönetim yapıları, karar alma mekanizmaları ve operasyonel kapasiteleri giderek daha fazla tartışma konusu hâline gelmiştir.

Temsil adaleti eksiklikleri, kurumsal mandatların parçalı yapısı ve krizlere müdahaledeki koordinasyon sorunları, küresel makroekonomik istikrarın sağlanmasını zorlaştırmaktadır. G20, liderler düzeyinde sağladığı siyasi meşruiyet ve kapsayıcı yapısıyla, bu yapısal sorunların ele alınabileceği en uygun platformlardan biri olarak öne çıkmaktadır. Bu çalışma kağıdı, küresel ekonomik istikrarın güçlendirilmesi amacıyla çok taraflı finansal kurumların yönetim yapılarının nasıl daha etkili, kapsayıcı ve uyumlu hâle getirilebileceğini tartışmaya açmayı hedeflemektedir.

2.2 Gündem Maddesi'nin Açıklanması

II. Dünya Savaşı sonrası kurulan Bretton Woods sistemi kapsamında faaliyet gösteren Uluslararası Para Fonu ve Dünya Bankası, kuruluş amaçları doğrultusunda küresel makroekonomik istikrarı ve kalkınmayı desteklemeyi hedeflemiş olsa da, günümüzde bu kurumların temsil yapıları, karar alma mekanizmaları ve operasyonel kapasiteleri 21. yüzyılın güç dağılımı ve krizlerin yapısal niteliğiyle uyumsuz hâle gelmiştir.

Özellikle gelişmekte olan ülkelerin karar alma süreçlerindeki sınırlı temsiliyetleri, kurumlar arası mandat ayrışması ve krizlere müdahalede yaşanan koordinasyon eksiklikleri, çok taraflı finansal sistemin etkinliğini zayıflatmaktadır. Bu bağlamda G20, yalnızca küresel politika uyumunun sağlandığı bir platform olmanın ötesine geçerek, çok taraflı ekonomik kurumların yönetim yapılarının yeniden ele alınabileceği ve gerekirse kapsamlı biçimde renove edilebileceği merkezi bir siyasi koordinasyon zemini olarak öne çıkmaktadır.

3. Gündem Maddesi'nin Tarihsel Arka Planı

Küresel ekonomik istikrar arayışı, modern uluslararası sistemin en erken dönemlerinden itibaren devletlerin ortak kaygı alanlarından biri olmuştur. Ancak bu arayış, özellikle 1929 Büyük Buhranı'nın yarattığı derin ekonomik ve toplumsal yıkım sonrasında kurumsal bir nitelik kazanmıştır. Büyük Buhran, ulusal düzeyde uygulanan korumacı politikaların, rekabetçi devalüasyonların ve eşgüdümsüz mali-parasal müdahalelerin küresel ölçekte istikrarsızlığı derinleştirdiğini açık biçimde ortaya koymuş; bu deneyim, II. Dünya Savaşı

sonrasında daha kurallı ve çok taraflı bir ekonomik düzenin inşa edilmesini zorunlu kılmıştır. Bu bağlamda 1944 yılında gerçekleştirilen Bretton Woods Konferansı, uluslararası ekonomik yönetişimin kurumsallaştığı tarihsel bir dönüm noktası olarak öne çıkmıştır.

Bretton Woods sistemi kapsamında kurulan Uluslararası Para Fonu, kısa vadeli ödemeler dengesi sorunları yaşayan ülkelere likidite desteği sağlayarak küresel parasal istikrarı korumayı amaçlarken; Dünya Bankası ise uzun vadeli kalkınma finansmanı yoluyla savaş sonrası yeniden yapılanmayı ve ekonomik büyümeyi desteklemek üzere tasarlanmıştır. Bu ikili yapı, Soğuk Savaş boyunca Batı merkezli liberal ekonomik düzenin temel taşı olarak işlev görmüş; sermaye hareketlerinin görece sınırlı olduğu, döviz kurlarının büyük ölçüde sabitlendiği ve devlet müdahalesinin yüksek olduğu bir küresel ekonomik ortamda görece istikrarlı sonuçlar üretmiştir. Ancak 1970’li yıllarda sabit kur sisteminin çökmesi, petrol krizleri ve artan sermaye hareketleri, Bretton Woods mimarisinin operasyonel sınırlarını görünür kılmıştır.

1980’li ve 1990’lı yıllarda yaşanan Latin Amerika borç krizi, Asya finansal krizi ve Rusya krizi, IMF ve Dünya Bankası’nın kriz yönetimi kapasitelerini küresel tartışmanın merkezine taşımıştır. Bu dönemde uygulanan yapısal uyum programları, mali disiplin ve piyasa liberalizasyonunu önceleyen yaklaşımlarıyla bazı ülkelerde makroekonomik dengeyi tesis etmiş olsa da, sosyal maliyetleri ve uzun vadeli kalkınma üzerindeki sınırlı etkileri nedeniyle ciddi eleştirilere maruz kalmıştır. Özellikle bu süreç, Bretton Woods kurumlarının gelişmekte olan ülkeler üzerindeki asimetrik etkisini ve karar alma mekanizmalarındaki temsil adaletsizliklerini daha görünür hâle getirmiştir.

2008 Küresel Finans Krizi, Bretton Woods sonrası küresel ekonomik yönetişim mimarisinin en kapsamlı stres testini oluşturmuştur. Krizin merkezinde gelişmiş ekonomiler yer almasına rağmen, etkilerinin hızla küreselleşmesi, finansal bulaşma ve sistemik risk kavramlarını uluslararası gündemin merkezine taşımıştır. Bu dönemde G20, liderler düzeyinde devreye girerek küresel ekonomik koordinasyonun ana platformu hâline gelmiş; IMF’nin kaynaklarının artırılması, gözetim kapasitesinin güçlendirilmesi ve finansal düzenleme alanında yeni mekanizmaların geliştirilmesi gündeme gelmiştir. Ancak kriz sonrası dönemde yapılan sınırlı reformlar, IMF ve Dünya Bankası’nın yönetişim yapılarındaki temel sorunları köklü biçimde çözmekte yetersiz kalmıştır.

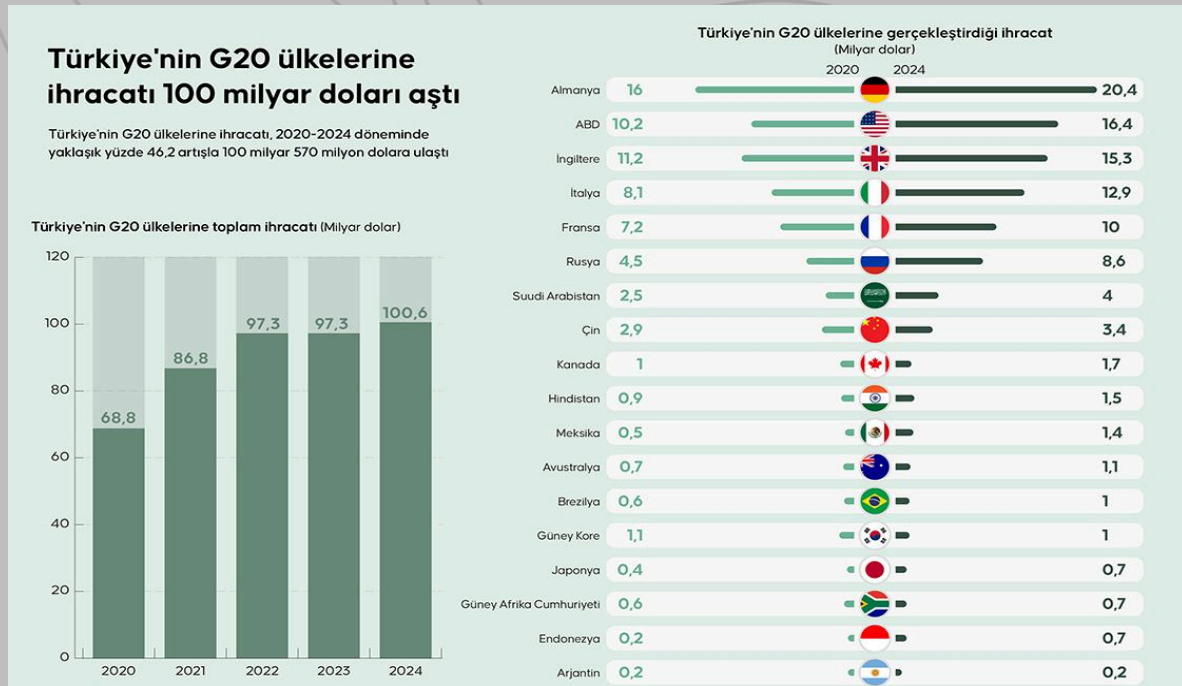

Pandemi süreci, iklim krizi, tedarik zinciri kırılmaları ve artan jeopolitik gerilimler, küresel ekonomik istikrarsızlığın artık geçici şoklardan ziyade yapısal ve kalıcı nitelik kazandığını göstermektedir. Egemen borç krizlerinin eş zamanlı olarak derinleşmesi, gelişmekte olan ülkelerin finansmana erişim sorunlarının artması ve küresel likidite koşullarındaki ani değişimler, IMF ve Dünya Bankası'nın mevcut ayrılmış mandat yapılarının etkinliğini daha da tartışılabilir hâle getirmiştir. Bu tarihsel birikim, küresel ekonomik istikrarın korunmasının yalnızca politika koordinasyonu ile değil, çok taraflı finansal kurumların yönetim yapılarının kapsamlı biçimde yeniden ele alınmasıyla mümkün olabileceğini ortaya koymaktadır.

4. Mevcut Durum:

Küresel ekonomi, son yıllarda pandemi sonrası toparlanma süreciyle eş zamanlı olarak artan jeopolitik gerilimler, yüksek enflasyon oranları ve finansal piyasalarda gözlemlenen sert dalgalanmalar nedeniyle belirgin bir istikrarsızlık sürecine girmiştir. Özellikle küresel tedarik zincirlerinde yaşanan yapısal kırılmalar, enerji ve gıda fiyatlarındaki kalıcı artışlar ile küresel faiz oranlarının hızlı ve senkronize biçimde yükselmesi, ekonomik belirsizlikleri daha da derinleştirmiştir. Bu gelişmeler, başta gelişmekte olan ekonomiler olmak üzere birçok ülkede büyüme oranlarının gerilemesine, kamu borçlarının artmasına ve gelir dağılımındaki eşitsizliklerin daha görünür hâle gelmesine yol açmıştır. Küresel ekonomik istikrarın zayıflaması, yalnızca kırılgan ekonomileri değil; uluslararası ticaretin işleyişini, finansal

piyasaların güvenilirliğini ve küresel kalkınma hedeflerinin sürdürülebilirliğini de doğrudan etkilemektedir.

Uluslararası Para Fonu (IMF), Dünya Bankası ve diğer çok taraflı ekonomik kurumlar, küresel ekonomik düzenin korunması ve krizlere müdahale edilmesi bakımından merkezi bir rol üstlenmektedir. Ancak bu kurumların mevcut yönetim yapılarının, günümüz küresel ekonomik gerçeklerini ve değişen güç dengelerini yeterince yansıtmadığı yönünde yaygın bir kanaat bulunmaktadır. Özellikle oy ağırlıkları ve karar alma mekanizmalarının büyük ölçüde gelişmiş ülkelerin etkisi altında şekillenmesi, gelişmekte olan ülkelerin küresel ekonomik yönetim süreçlerindeki etkinliğini ciddi biçimde sınırlamaktadır. Yükselen ekonomiler ile düşük ve orta gelirli ülkelerin karar alma süreçlerine sınırlı katılımı, bu kurumların kapsayıcılığına ve kurumsal meşruiyetine ilişkin tartışmaları derinleştirmekte ve çok taraflı işbirliğini zayıflatmaktadır.

Buna ek olarak, küresel borç krizine karşı mevcut finansman ve destek mekanizmalarının yetersiz kalması, ekonomik kırılganlıkları artırmakta ve küresel ekonomik parçalanma eğilimlerini güçlendirmektedir. Çok taraflı kurumlar tarafından uygulanan yardım ve kredi programlarının ağırlıklı olarak kısa vadeli makroekonomik istikrara odaklanması, uzun vadeli, sürdürülebilir ve kapsayıcı kalkınma hedeflerini destekleme konusunda sınırlı etki yarattığı yönündeki eleştirileri gündeme taşımaktadır. Bu tablo, söz konusu kurumların daha şeffaf, daha kapsayıcı, daha koordineli ve daha etkin bir yönetim anlayışıyla yeniden ele alınmasının gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Türkiye yüzde 9,1'lik büyümeyle G20'de ilk sırada

Türkiye, 2021'in dördüncü çeyreğinde yakaladığı yüzde 9,1'lik büyüme oranıyla, verisi açıklanan G20 ülkeleri arasında ilk sırada yer aldı

Verisi açıklanan G20 ülkelerinin 2021'in son çeyreğindeki yıllık bazda büyüme oranları

G20 ülkeleri, küresel ekonomik istikrarın sağlanmasında belirleyici bir sorumluluğa sahip olmakla birlikte, çok taraflı kurumların kapsamı ve derinliği konusunda farklı yaklaşımlar benimsemektedir. Gelişmiş ülkeler mevcut sistemin istikrarını ve öngörülebilirliğini korumaya öncelik verirken, gelişmekte olan ülkeler daha adil temsil, daha dengeli karar alma süreçleri ve daha etkin kriz müdahale mekanizmaları talep etmektedir. Bu görüş ayrılıkları, reform süreçlerinin yavaş ilerlemesine ve ortak çözümlerin üretilmesini zorlaştıran bir zemin oluşmasına neden olmaktadır. Mevcut koşullar altında, küresel ekonomik istikrarın güçlendirilmesi ve çok taraflı kurumların yönetim yapılarının yenilenmesi, G20 gündeminde ertelenemez ve öncelikli bir mesele olarak öne çıkmaktadır.

4.1 Küresel Ekonomik Eşitsizliklerin Azaltılmasında G20'nin Yapısal Reformlara Liderlik Rolü

Küresel ekonomik eşitsizlik, ülkeler ve bölgeler arasındaki gelir, ticaret anlaşmaları, kalkınma ve refah farklarının giderek derinleşmesiyle uluslararası sistemin en temel yapısal sorunlarından biri hâline gelmiştir. Özellikle gelişmiş ülkeleri temsil eden Kuzey ile gelişmekte olan ve az gelişmiş ülkeleri kapsayan Güney arasındaki ekonomik farklılıklar; üretim kapasitesi, teknolojik sisteme erişim, sermaye birikimi ve insani kalkınma göstergelerinde belirgin farklılıklar yaratmaktadır.

Kuzey–Güney ayrımı; adil olmayan ticaret yapıları, finansal kaynaklara sınırlı erişim, dış borç yükü, teknoloji transferindeki engeller ve küresel karar alma mekanizmalarında temsil eşitsizliği gibi çok boyutlu nedenlerden beslenmektedir. Bu durum, Güney ülkelerinin sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmasını zorlaştırmakta; yoksulluk, işsizlik ve gelir eşitsizlikleri gibi sorunları kalıcı hale getirmektedir.

Küresel ekonomik krizler, salgınlar ve jeopolitik gerilimler, mevcut eşitsizlikleri daha da derinleştirmiş; gelişmiş ülkeler krizlere daha hızlı ve etkili müdahale edebilirken, Güney ülkeleri ekonomik ve sosyal açıdan daha kırılgan bir konuma sürüklenmiştir. Bu tablo, küresel büyümenin dengesizleşmesine ve uzun vadeli ekonomik istikrarsızlık risklerinin artmasına yol açmaktadır.

Bu kapsamda, yalnızca ulusal kalkınma farklarının azaltılması değil; Kuzey–Güney ayrımının giderilmesi için küresel ölçekte koordineli ve kapsayıcı politikaların geliştirilmesi meselesidir. Dünyanın en büyük ekonomilerini bir araya getiren G-20'nin, küresel ekonomik yönetişimde sahip olduğu kapasite ve yüksek etki gücüne rağmen bu eşitsizliklerin azaltılmasında üstleneceği rolün kesinleşmemiş olması, sorunun temel boyutlarından birini oluşturmaktadır.

Bu çerçevede ele alınması gereken temel mesele, bölgesel ekonomik blokların küresel ekonomiyle uyumunun nasıl sağlanacağı ve G-20'nin bu süreçte en iyi verimi sağlayıcı, dengeleyici ve yönlendirici rolünü ne ölçüde etkin biçimde üstlenebileceğidir.

5. Başlıca Sorunlar ve Riskler

Küresel ekonomik istikrarın zayıflaması, yalnızca geçici şoklardan değil; mevcut çok taraflı finansal mimarinin yapısal sınırlılıklarından kaynaklanan derin ve birbirini besleyen sorunlardan ileri gelmektedir. Küresel borç krizlerinin eş zamanlı biçimde derinleşmesi, para politikalarının uluslararası ölçekte yeterince koordine edilememesi ve finansal bulaşma risklerinin artması, küresel ekonomiyi sistemik kırılganlıklara açık hâle getirmektedir. Bu süreçte, Uluslararası Para Fonu ve Dünya Bankası'nın ayrılmış mandat yapıları, operasyonel kapasite eksiklikleri ve parçalı koşulluluk uygulamaları, krizlere hızlı ve bütüncül müdahale edilmesini zorlaştırmaktadır. Söz konusu yapısal sorunlar, özellikle gelişmekte olan ekonomiler üzerinde orantısız baskılar yaratmakta; makroekonomik istikrarı, sürdürülebilir kalkınma hedeflerini ve küresel finansal sistemin güvenilirliğini doğrudan tehdit etmektedir. Bu bölüm, küresel ekonomik istikrarı riske atan başlıca yapısal sorunları ve bunların ortaya çıkardığı temel risk alanlarını çerçevelemeyi amaçlamaktadır.

5.1 Küresel Borç Yönetiminde Kurumsal Parçalanmışlık ve Entegre Yeniden Yapılandırma İhtiyacı

Küresel borç krizi, özellikle gelişmekte olan ve az gelişmiş ülkelerin makroekonomik istikrarını ve sürdürülebilir kalkınma kapasitesini ciddi biçimde tehdit eden yapısal bir sorun hâline gelmiştir. Artan dış borç stokları, yükselen küresel faiz oranları, döviz kurlarında yaşanan ani ve keskin dalgalanmalar ile tekrarlayan ekonomik şoklar, birçok ülkenin borç yükümlülüklerini zamanında ve sürdürülebilir biçimde yerine getirememesine yol açmaktadır. Bu durum, söz konusu ekonomilerin uzun süreli bir borç sarmalına sürüklenmesine neden olmakta; kamu maliyesi üzerindeki baskıyı giderek artırmaktadır. Borç yükü altında kalan devletler, kamu gelirlerinin önemli bir bölümünü faiz ve anapara ödemelerine ayırmak zorunda kalmakta; eğitim, sağlık, altyapı ve sosyal koruma gibi temel kamu harcamaları ikincil plana itilmektedir. Bu tablo, ekonomik büyümenin yavaşlamasına ek olarak yoksulluk oranlarının artmasına, gelir dağılımının bozulmasına ve toplumsal kırılganlıkların fark edilir biçimde yükselmesine yol açmaktadır.

Mevcut borç yeniden yapılandırma mekanizmaları ise çoğu zaman kısa vadeli, standartlaştırılmış ve sınırlı çözümler sunmakta; ülkelerin ekonomik yapıları, kalkınma düzeyleri ve krizden etkilenme biçimleri yeterince dikkate alınmamaktadır. Borç erteleme veya geçici ödeme kolaylıkları, borç sorununu yapısal olarak çözmek yerine, çoğu durumda borç yükünün orta ve uzun vadede daha da ağırlaşmasına neden olabilmektedir. Bu durum, küresel borç yönetiminde daha esnek, bütüncül ve ülke koşullarına duyarlı mekanizmalara duyulan ihtiyacı açık biçimde ortaya koymaktadır.

5.2 Küresel Para Politikası Koordinasyonunda Kurumsal Uyum Eksikliği ve Gelişmekte Olan Ekonomiler Üzerindeki Etkileri

Küresel ölçekte yükselen enflasyonist baskılar, başta gelişmiş ekonomiler olmak üzere birçok ülkede merkez bankalarını sıkı para politikaları ve eş zamanlı faiz artırımları uygulamaya yöneltmiştir. Ancak küresel faiz politikalarına ilişkin bu kararlar, gelişmekte olan ekonomiler üzerinde orantısız ve çoğu zaman olumsuz etkiler yaratmaktadır. Özellikle rezerv para ihraç eden ülkelerin faiz artırımları, küresel sermaye akımlarının yönünü hızla değiştirmekte ve gelişmekte olan ülkelere sermaye çıkışlarını belirgin biçimde artırmaktadır.

Yüksek küresel faiz oranları, gelişmekte olan ülkelere döviz kurlarının değer kaybetmesine, dış borçlanma maliyetlerinin yükselmesine ve enflasyonist baskıların daha da derinleşmesine yol açmaktadır. Bu durum, söz konusu ülkelerin merkez bankalarını ekonomik büyümeyi yavaşlatabilecek ilave faiz artışlarına zorlamakta; istihdam, yatırımlar ve sosyal refah üzerinde kayda değer baskılar oluşturmaktadır. Böylece enflasyonla mücadele süreci,

gelişmekte olan ekonomiler açısından makroekonomik kırılganlıkları besleyen ve kendini tekrar eden bir döngü hâline gelmektedir.

Mevcut küresel para politikası koordinasyonu mekanizmaları ise sınırlı bir çerçevede kalmakta; gelişmiş ve gelişmekte olan ekonomiler arasındaki yapısal farklılıkları ve asimetrik etkileri yeterince dikkate almamaktadır. Bu koordinasyon eksikliği, küresel faiz kararlarının yan etkilerini dengeleyecek tamamlayıcı politika araçlarının ve destekleyici işbirliği mekanizmalarının yetersizliğiyle daha da derinleşmektedir. Sonuç olarak, küresel enflasyonla mücadele politikaları ülkeler arasında eşitsiz maliyetler doğurmakta ve ekonomik ayrışmaları artırmaktadır.

Bu bağlamda mesele, yalnızca ulusal enflasyon oranlarının kontrol altına alınmasından ibaret değildir; aynı zamanda küresel faiz politikalarının gelişmekte olan ekonomiler üzerindeki etkilerinin adil, dengeli ve sürdürülebilir biçimde yönetilmesidir.

5.3 Küresel Finansal İstikrarın Sağlanmasında Çok Taraflı Kurumların Operasyonel Yetersizlikleri

Küresel finansal sistemde artan entegrasyon ve sermaye hareketlerinin serbestleşmesi, gelişmekte olan ekonomilere finansman erişimi ve ekonomik büyüme açısından önemli fırsatlar sunmuştur. Ancak bu süreç, aynı zamanda söz konusu ekonomileri ani ve yüksek ölçekli sermaye çıkışlarına karşı daha kırılgan hâle getirmiştir. Küresel faiz oranlarındaki değişimler, yatırımcıların risk algısındaki dalgalanmalar ve artan jeopolitik belirsizlikler, kısa vadeli sermaye akımlarının hızla yön değiştirmesine neden olmaktadır.

Ani sermaye çıkışları, gelişmekte olan ülkelerde döviz kurlarında sert dalgalanmalara, finansal piyasalarda istikrarsızlığa ve döviz rezervlerinde hızlı erimelere yol açmaktadır. Bu gelişmeler, bankacılık sistemi ve reel sektör üzerinde olumsuz etkiler yaratarak kredi koşullarının sıkılaşmasına, yatırımların azalmasına ve ekonomik büyümenin yavaşlamasına neden olabilmektedir. Aynı zamanda kamu ve özel sektörün dış borçlanma maliyetlerini artırmakta ve borç sürdürülebilirliği üzerinde ilave baskılar oluşturmaktadır.

Mevcut uluslararası finansal mimari ise ani ve düzensiz sermaye hareketlerinin etkilerini önleyici veya dengeleyici biçimde yönetme konusunda yetersiz kalmaktadır. Erken uyarı mekanizmalarının sınırlı etkinliği, hızlı ve koşulsuz likidite destek araçlarının eksikliği ve uluslararası politika koordinasyonunun zayıflığı, gelişmekte olan ekonomilerin bu tür şoklara karşı savunmasızlığını daha da artırmaktadır. Bu durum, küresel finansal istikrarın

sağlanmasında çok taraflı kurumların rolünün ve araç setlerinin yeniden değerlendirilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır.

5.4 IMF ve Dünya Bankası Ayrışmasının Kriz Müdahale Süreçlerinde Karar Alma Gecikmelerine Yol Açması

IMF ve Dünya Bankası, Bretton Woods düzeninin temel kurumları olarak küresel ekonomik krizlere müdahalede kilit roller üstlenmektedir. Ancak bu iki kurumun zaman içinde farklı öncelikler, farklı araçlar ve farklı karar alma süreçleri geliştirmesi, özellikle kapsamlı ekonomik krizlerde ciddi bir eşgüdüm sorununu beraberinde getirmiştir. IMF daha çok kısa vadeli makroekonomik istikrarı ve finansal disiplini önceleyen bir yaklaşım benimserken, Dünya Bankası uzun vadeli kalkınma hedefleri ve yapısal dönüşümler üzerine yoğunlaşmaktadır.

Bu ayrışma, kriz dönemlerinde hızlı ve bütüncül müdahalelerin hayata geçirilmesini zorlaştırmaktadır.

Likidite ihtiyacı, borç sürdürülebilirliği ve kalkınma finansmanı gibi sorunların aynı anda yaşandığı durumlarda, ülkeler iki kurumla ayrı ayrı müzakere yürütmek zorunda kalmakta; farklı koşullar, farklı

takvimler ve farklı öncelikler nedeniyle karar alma süreçleri uzamaktadır. Bu gecikmeler, krizlerin derinleşmesine ve ekonomik belirsizliğin daha uzun süre devam etmesine yol açabilmektedir.

Ayrıca IMF ve Dünya Bankası arasında yeterli düzeyde operasyonel koordinasyonun sağlanamaması, kriz yönetiminde kaynakların etkin kullanılmasını da sınırlandırmaktadır. Eş zamanlı ve uyumlu müdahalelerin hayata geçirilememesi, yalnızca krizden etkilenen ülkelerin toparlanma sürecini yavaşlatmakla kalmamakta; aynı zamanda küresel finansal sistemde güven kaybını artırmaktadır. Bu bağlamda, iki kurum arasındaki yapısal ayrışma,

küresel kriz müdahale mekanizmalarının etkinliğini zayıflatan temel risk alanlarından biri olarak öne çıkmaktadır.

5.5 Parçalı Şartlılık Rejimlerinin Makroekonomik İstikrar ve Kalkınma Politikaları Üzerindeki Olumsuz Etkileri

Uluslararası finansal kuruluşlar tarafından sağlanan kredi ve destek programları, çoğu zaman belirli ekonomik ve yapısal şartlara bağlanmaktadır. Ancak bu şartlılık rejimlerinin kurumlar arasında parçalı, uyumsuz ve standartlaştırılmış biçimde uygulanması, özellikle gelişmekte olan ülkeler açısından ciddi politika sorunları yaratmaktadır. IMF, Dünya Bankası ve diğer finansman sağlayıcı aktörlerin farklı önceliklere dayanan koşulları, ülkelerin tutarlı ve uzun vadeli bir ekonomik strateji izlemesini zorlaştırmaktadır.

Parçalı şartlılık yapısı, kriz yaşayan ülkeleri aynı anda birden fazla reform takvimi ve politika yükümlülüğüyle karşı karşıya bırakmaktadır. Kısa vadede mali sıkılaşma ve bütçe disiplini talep edilirken, eş zamanlı olarak büyüme, istihdam ve sosyal harcamaların korunması beklentisi oluşmaktadır. Bu çelişkili talepler, makroekonomik istikrarı sağlamaya çalışan hükümetlerin politika alanını daraltmakta ve uygulamada ciddi uyumsuzluklara yol açmaktadır.

Bunun yanı sıra, standart koşullara dayalı şartlılık rejimleri ülkelerin ekonomik yapıları, kurumsal kapasiteleri ve sosyal kırılganlıklarını yeterince dikkate almamaktadır. Sosyal harcamalarda yapılan kesintiler, kamu yatırımlarının ertelenmesi ve yapısal reform baskıları; kısa vadede mali göstergeleri iyileştirirken, uzun vadede kalkınma hedeflerini ve toplumsal istikrarı zayıflatabilmektedir. Bu durum, ekonomik toparlanmanın kalıcı olmasını engelleyen bir unsur hâline gelmektedir.

Sonuç olarak, parçalı ve uyumsuz şartlılık rejimleri yalnızca kriz yönetimini zorlaştırmakla kalmamakta; aynı zamanda sürdürülebilir kalkınma politikalarının uygulanmasını da sekteye uğratmaktadır. Daha bütüncül, ülke koşullarını gözeten ve kurumlar arası uyumun sağlandığı bir şartlılık anlayışı geliştirilmediği sürece, mevcut uygulamalar makroekonomik istikrar ile kalkınma hedefleri arasındaki dengeyi zayıflatmaya devam edecektir.

6. Uluslararası Aktörlerin Rolü ve Sorunu Çözümüne Yönelik Önceki Girişimler:

Küresel ekonomik istikrarın sağlanması ve çok taraflı kurumların yönetim yapılarının güçlendirilmesi sürecinde, çeşitli uluslararası aktörler ve kurumsal yapılar merkezi roller üstlenmektedir. Bu bağlamda başta G-20, Uluslararası Para Fonu (IMF), Dünya Bankası,

Birleşmiş Milletler (BM) ve bölgesel kalkınma bankaları küresel ekonomik yönetişimin temel unsurları olarak öne çıkmaktadır. Ancak bugüne kadar hayata geçirilen reform girişimleri, küresel ekonomik sorunların derinliği, çok boyutluluğu ve hızla değişen yapısı karşısında sınırlı, parçalı ve çoğu zaman geçici çözümler üretmekle eleştirilmektedir.

G-20, küresel ekonomik iş birliğinin artırılması ve krizlere kolektif yanıtlar geliştirilmesi amacıyla oluşturulmuş, stratejik ve yüksek düzeyli bir diyalog platformudur. Özellikle 2008 Küresel Finans Krizi sonrasında G-20, finansal piyasaların düzenlenmesi, bankacılık sistemlerinin denetiminin güçlendirilmesi ve makroekonomik politikalar arasında koordinasyon sağlanması yönünde önemli bir siyasi irade ortaya koymuştur. Bununla birlikte, G-20'nin kurumsal olarak bağlayıcı karar alma yetkisine sahip olmaması, alınan kararların üye ülkeler tarafından uygulanmasında tutarsızlıklara ve sürdürülebilirlik sorunlarına yol açmıştır. Bu durum, G-20'nin küresel yönetişimde etkili olmakla birlikte sınırlı bir uygulama kapasitesine sahip olduğunu göstermektedir.

Uluslararası Para Fonu (IMF), küresel finansal istikrarın korunması ve kriz yaşayan ülkelere kısa vadeli likidite desteği sağlanması açısından kilit bir role sahiptir. IMF bünyesinde kota ve oy sistemine yönelik bazı reformlar gerçekleştirilmiş olsa da, gelişmiş ülkelerin karar alma süreçlerindeki ağırlığının büyük ölçüde devam etmesi, kurumun temsil adaleti ve meşruiyeti konusundaki eleştirilerin sürmesine neden olmaktadır. Benzer şekilde Dünya Bankası, kalkınma projeleri ve uzun vadeli finansman yoluyla ekonomik büyümeyi desteklemeyi amaçlamakta; ancak kredi koşulları, şartlılık politikaları ve yönetim yapısı nedeniyle etkinliği ve kapsayıcılığı zaman zaman tartışma konusu olmaktadır.

Birleşmiş Milletler ise özellikle Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SDGs) aracılığıyla ekonomik istikrarın desteklenmesi, yoksulluğun azaltılması ve küresel eşitsizliklerin giderilmesi konusunda normatif ve yönlendirici bir rol üstlenmektedir. Bununla birlikte, BM'nin ekonomik alandaki uygulama kapasitesinin sınırlı olması ve kararlarının bağlayıcı nitelik taşıması, küresel ekonomik yönetişimde somut ve kalıcı reformların hayata geçirilmesini zorlaştırmaktadır. Bölgesel kalkınma bankaları ve ekonomik iş birliği örgütleri ise belirli coğrafyalarda önemli katkılar sunsa da, küresel ölçekte koordineli ve bütüncül bir reform süreci oluşturmakta yetersiz kalmaktadır.

6.1 IMF ve Dünya Bankası'nın Yönetişim Yapılarında Temsil Adaletsizliği ve Oy Mekanizmalarının Reform İhtiyacı

Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Dünya Bankası, küresel finansal istikrarın korunması ve kalkınmanın desteklenmesi bakımından Bretton Woods sisteminin merkezinde yer alan iki temel kuruluştur. Ancak bu kurumların karar alma süreçleri, büyük ölçüde II. Dünya Savaşı

sonrası şekillenen tarihsel ekonomik güç dengelerine dayalı kota ve oy sistemleri üzerinden işlemektedir. Mevcut yapı, gelişmiş ülkelerin karar mekanizmaları üzerindeki belirleyici etkisini büyük ölçüde muhafaza ederken, gelişmekte olan ülkelerin küresel ekonomi içerisindeki artan ağırlığını yeterince yansıtmamaktadır. Bu durum, temsilde adalet ilkesini zedelemekte ve söz konusu kurumların kurumsal meşruiyetini giderek daha tartışılmalı hâle getirmektedir.

IMF ve Dünya Bankası'nda oy hakları; ülkelerin ekonomik büyüklüğü, finansal katkıları, dış ticaret hacimleri ve döviz rezervleri gibi göstergeler temel alınarak belirlenmektedir. Bu sistem, başta Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Birliği üyesi ülkeler olmak üzere gelişmiş ekonomilerin yüksek oy gücüne ve fiilî veto kapasitesine sahip olmasına yol açmaktadır. Buna karşılık Afrika, Latin Amerika ve Asya'daki birçok gelişmekte olan ülke, küresel ekonomik dalgalanmalardan ve krizlerden doğrudan etkilenmelerine rağmen karar alma süreçlerinde sınırlı ve çoğu zaman sembolik bir temsille yetinmek zorunda kalmaktadır. Bu yapısal sorunu gidermek amacıyla geçmişte çeşitli reform girişimlerinde bulunulmuştur. Özellikle IMF'nin 2010 ve 2016 kota reformları, gelişmekte olan ülkelerin oy paylarını kısmen artırmayı hedeflemiştir. Ancak bu reformlar; siyasi dirençler, yüksek oy çokluğu gereklilikleri ve gelişmiş ülkelerin mevcut nüfuzlarını koruma eğilimleri nedeniyle beklenen dönüşümü sağlayamamıştır. Dünya Bankası bünyesinde de hissedar yapısının daha dengeli hâle getirilmesine yönelik bazı adımlar atılmış olsa da, bu girişimler yapısal bir kırılma yaratmaktan uzak kalmıştır.

Gelişmekte olan ülkelerin karar alma mekanizmalarında yeterince temsil edilmemesi; kredi koşullarının belirlenmesi, yapısal uyum programlarının tasarımı ve kalkınma politikalarının uygulanması süreçlerinde ciddi sorunlara yol açmaktadır. Yerel ekonomik ve sosyal

dinamiklerin yeterince dikkate alınmaması, bu ülkelerde çok taraflı kurumlara duyulan güveni zayıflatmakta ve alternatif finansman arayışlarını hızlandırmaktadır. Bu eğilim, yalnızca ilgili ülkeler açısından değil, küresel finansal sistemin bütünlüğü ve öngörülebilirliği bakımından da yapısal riskler doğurmaktadır.

Bu bağlamda, oy adaletinin tesis edilmesi amacıyla kota hesaplama formüllerinin güncellenmesi, gelişmekte olan ülkelere asgari temsil güvencelerinin sağlanması, yönetim kurullarında bölgesel temsili güçlendiren rotasyon mekanizmalarının uygulanması ve karar alma süreçlerinin daha kapsayıcı hâle getirilmesi gibi reform seçenekleri ön plana çıkmaktadır. G-20, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasında diyalog ve uzlaşma zemini oluşturarak bu reformların hayata geçirilmesinde kritik bir platform işlevi üstlenebilir. IMF ve Dünya Bankası'nda oy adaletinin sağlanması, yalnızca gelişmekte olan ülkelerin taleplerine yanıt vermek değil; aynı zamanda küresel ekonomik istikrarın güçlendirilmesi, çok taraflı kurumların meşruiyetinin yeniden inşa edilmesi ve sürdürülebilir kalkınmanın desteklenmesi açısından stratejik bir zorunluluktur.

6.2 Kalkınma Finansmanının Etkinliği Sorunu ve IMF–Dünya Bankası Mandatlarının Bütünleştirilmesi Gerekliliği

Dış yardımlar ve kalkınma destekleri, düşük ve orta gelirli ülkelerin ekonomik ve sosyal kalkınmasını desteklemek amacıyla uzun süredir başvurulmuş temel politika araçları arasında yer almaktadır. Ancak bugüne kadar uygulanan çok sayıda kalkınma yardımı programı, ağırlıklı olarak kısa vadeli ihtiyaçlara odaklanmış; uzun vadeli, sürdürülebilir ekonomik büyüme ve yapısal dönüşüm yaratma konusunda sınırlı ve kırılabilir sonuçlar üretmiştir.

Mevcut yardım modelleri çoğu zaman proje bazlı, parçalı ve kurumsal denetim mekanizmalarından yoksun biçimde tasarlanmaktadır. Bu durum, kaynakların verimsiz kullanılmasına, yerel üretim ve yönetim kapasitesinin gelişmemesine ve zaman içerisinde dış yardımlara bağımlı ekonomik yapıların ortaya çıkmasına neden olabilmektedir. Ayrıca yardım alan ülkelerin özgün ekonomik koşulları, kalkınma öncelikleri ve kurumsal kapasiteleri yeterince dikkate alınmadığında, sağlanan destekler kalıcı ve dönüştürücü kalkınma etkileri yaratamamaktadır.

Dış yardımların etkinliğini sınırlayan bir diğer temel sorun ise şeffaflık, hesap verebilirlik ve sonuç odaklılık eksikliğidir. Yardım süreçlerinde yaşanan kurumsal koordinasyon zayıflıkları, farklı bağışçıların birbirinden kopuk programları ve siyasi koşulluluk uygulamaları, kalkınma yardımlarının toplumsal refahı artırma potansiyelini ciddi ölçüde zayıflatmaktadır. Bu tablo, hem bağışçı ülkelerde hem de yardım alan ülkelere çok taraflı kalkınma yardımlarına yönelik güvenin aşınmasına yol açmaktadır.

Bu bağlamda temel mesele, dış yardımların niceliğinden ziyade; kalkınma desteklerinin uzun vadeli ekonomik büyümeyi, yerel üretim kapasitesini ve kurumsal güçlenmeyi destekleyecek biçimde yeniden tasarlanmasıdır. Mevcut yardım modellerinin bu hedefleri karşılamakta yetersiz kalması, küresel kalkınma çabalarının etkinliğini sınırlayan yapısal bir sorun olarak öne çıkmakta; daha bütüncül, koordineli ve sürdürülebilir bir kalkınma finansmanı yaklaşımına duyulan ihtiyacı açıkça ortaya koymaktadır.

6.3 Uluslararası Yatırımların Denetiminde Parçalı Standartlar ve Tekil Kurumsal Çerçeve İhtiyacı

Uluslararası yatırımlar, küresel ekonomik büyümenin ve kalkınma süreçlerinin temel itici güçlerinden biri olarak görülmektedir. Ancak mevcut küresel finansal mimaride, uluslararası yatırımların denetimine ilişkin standartlar parçalı, dağınık ve çoğu zaman birbirleriyle uyumsuz kurumsal çerçeveler üzerinden işlemektedir. Bu durum, yatırım süreçlerinde şeffaflık, öngörülebilirlik ve hesap verebilirlik açısından ciddi boşluklar doğurmaktadır.

Günümüzde yabancı yatırımlar; çok sayıda ikili yatırım anlaşması, bölgesel düzenleme, ulusal mevzuat ve farklı çok taraflı kurumların belirlediği kurallar çerçevesinde yönlendirilmektedir. Bu çok başlı yapı, hem yatırımcılar hem de ev sahibi ülkeler açısından hukuki belirsizliklere yol açmakta; özellikle gelişmekte olan ülkelerde denetim kapasitesinin sınırlı olması nedeniyle yolsuzluk, kaynak israfı ve kamu yararı aleyhine sonuçlar doğurabilmektedir. Ayrıca yatırım uyuşmazlıklarının çözümünde uygulanan farklı mekanizmalar, küresel ölçekte tutarlı ve adil bir uygulama standardının oluşmasını engellemektedir.

Parçalı denetim yapısı, uluslararası yatırımların kalkınma hedefleriyle uyumlu şekilde yönlendirilmesini de zorlaştırmaktadır. Sosyal etki, çevresel sürdürülebilirlik ve yerel ekonomik katkı gibi unsurlar çoğu zaman ikincil planda kalmakta; yatırımlar kısa vadeli kâr odaklı yaklaşımlar üzerinden şekillenmektedir. Bu durum, özellikle kırılgan ekonomilerde uzun vadeli kalkınma potansiyelinin yeterince değerlendirilememesine yol açmaktadır.

6.4 IMF ve Dünya Bankası Arasında Daha Önce Geliştirilen Koordinasyon ve Reform Girişimlerinin Sınırlı Etkileri

IMF ve Dünya Bankası arasında geçmişte, küresel ekonomik istikrarın güçlendirilmesi ve kalkınma-finance ilişkilerinin daha uyumlu hâle getirilmesi amacıyla çeşitli koordinasyon ve reform girişimleri geliştirilmiştir. Özellikle kriz dönemlerinde iki kurum arasında politika diyalogunun artırılması, veri paylaşımı mekanizmalarının oluşturulması ve program

tasarımlarında eşgüdüm sağlanması yönünde adımlar atılmıştır. Ancak bu girişimler, kurumsal düzeyde kalıcı ve bağlayıcı bir entegrasyon yaratmaktan uzak kalmıştır.

Bugüne kadar geliştirilen işbirliği modelleri, büyük ölçüde teknik düzeyde ve gönüllülük esasına dayalı biçimde ilerlemiş; IMF ve Dünya Bankası'nın ayrı yönetim yapıları, farklı karar alma mekanizmaları ve örtüşen fakat bütünleşmeyen mandatları nedeniyle yapısal bir uyum sağlanamamıştır. Bu durum, özellikle kriz müdahale süreçlerinde politika önceliklerinin ayrışmasına, uygulamada gecikmelere ve kaynakların etkin kullanılmamasına yol açmıştır.

Geçmiş reform girişimleri çoğunlukla sınırlı alanlara odaklanmış; yönetim yapılarında, oy ve temsil sistemlerinde ya da kurumsal yetki paylaşımında köklü bir dönüşüm hedeflenmemiştir. Sonuç olarak, IMF'nin kısa vadeli istikrar odaklı yaklaşımı ile Dünya Bankası'nın uzun vadeli kalkınma perspektifi arasında süreklilik ve bütünlük sağlanamamış; bu durum özellikle kırılgan ekonomilerde politika tutarsızlıklarını derinleştirmiştir.

6.5 IMF ve Dünya Bankası'nın Kurumsal Olarak Bütünleştirilmesine Yönelik Olası Yapısal Modeller ve Yönetişim Senaryoları

Küresel ekonomik kırılganlıkların giderek daha karmaşık ve çok boyutlu hâle geldiği mevcut konjonktürde, IMF ve Dünya Bankası'nın ayrı kurumsal yapılar olarak faaliyet göstermesi, kriz yönetimi ile kalkınma finansmanı arasındaki yapay ayrımı derinleştirmektedir. Kısa vadeli makroekonomik istikrar hedefleri ile uzun vadeli kalkınma amaçlarının birbirinden kopuk biçimde ele alınması, politika tutarsızlıklarına ve müdahale süreçlerinde etkinlik kaybına yol açmaktadır. Bu durum, iki kurumun kurumsal olarak daha bütünleşik bir yapıya kavuşturulması yönündeki tartışmaları kaçınılmaz hâle getirmektedir.

Kurumsal bütünleşmeye yönelik olası modellerden biri, IMF ve Dünya Bankası'nın mevcut tüzel kişiliklerini koruyarak, ortak bir üst yönetim çatısı altında toplanmasını öngören federatif bir yapıdır. Bu modelde, ortak bir yönetim kurulu, eşgüdümlü karar alma mekanizmaları ve entegre kriz müdahale araçları oluşturularak politika uyumu güçlendirilebilir. Böylece makroekonomik istikrar ile kalkınma hedefleri arasında daha tutarlı ve sürdürülebilir bir denge kurulması mümkün hâle gelebilir.

Bir diğer yaklaşım ise, iki kurumun mandatlarının kademeli biçimde bütünleştirilmesini ve operasyonel süreçlerin tekil bir kurumsal yapı altında yeniden düzenlenmesini içeren daha ileri düzey bir entegrasyon modelidir. Bu senaryo, kaynak tahsisi, kredi koşulları, şartlılık rejimleri ve teknik destek mekanizmalarının tek merkezden koordine edilmesini sağlayarak kurumsal parçalanmayı azaltmayı hedeflemektedir. Aynı zamanda yönetim yapısının

yeniden tasarlanması yoluyla oy ve temsil adaleti sorunlarının ele alınmasına da imkân tanıyabilir.

Her iki modelde de reform sürecinin başarısı, yönetim yapılarının daha kapsayıcı, şeffaf ve dengeli hâle getirilmesine bağlıdır. Gelişmekte olan ülkelerin karar alma süreçlerine etkin katılımının sağlanması, bölgesel temsili güçlendiren mekanizmaların oluşturulması ve veto benzeri asimetrik güç unsurlarının sınırlandırılması, bütünleşik bir kurumsal yapının meşruiyeti açısından kritik önem taşımaktadır.

7. Küresel ve Bölgesel Uluslararası Örgütlerin Stratejik Rollerinin Analizi:

Küresel ekonomik istikrarın güçlendirilmesi ve çok taraflı finansal mimarinin yeniden yapılandırılması sürecinde, yalnızca IMF ve Dünya Bankası gibi Bretton Woods kurumları değil; küresel ve bölgesel ölçekte faaliyet gösteren uluslararası örgütler de stratejik roller üstlenmektedir. Mevcut küresel konjonktürde ekonomik kırılganlıkların sınır aşan ve birbirini tetikleyen bir nitelik kazanması, bu örgütlerin rollerinin yeniden tanımlanmasını ve daha uyumlu bir çerçevede ele alınmasını gerekli kılmaktadır.

G-20, gelişmiş ve gelişmekte olan ekonomileri aynı masa etrafında buluşturan yapısı sayesinde, küresel ekonomik yönetimde siyasi koordinasyonun sağlandığı en üst düzey platform olarak öne çıkmaktadır. Bağlayıcı karar alma yetkisine sahip olmamasına rağmen, G-20'nin norm belirleyici ve yönlendirici kapasitesi, çok taraflı kurumların reformu açısından kritik bir kaldıraç işlevi görmektedir. Bu bağlamda G-20, IMF ve Dünya Bankası'nın yönetim reformlarına siyasi meşruiyet kazandırabilecek ve reform gündemini küresel ölçekte taşıyabilecek benzersiz bir konuma sahiptir.

Birleşmiş Milletler ve ona bağlı uzman kuruluşlar, özellikle sürdürülebilir kalkınma, yoksullukla mücadele ve küresel eşitsizliklerin azaltılması alanlarında normatif bir çerçeve sunmaktadır. Ancak BM sisteminin ekonomik alandaki uygulama kapasitesinin sınırlı olması, bu normların çoğu zaman bağlayıcı ve operasyonel politikalara dönüşmesini zorlaştırmaktadır. Bu nedenle BM'nin rolü, doğrudan müdahaleden ziyade, küresel ekonomik reform süreçlerine yön veren ilkelerin ve hedeflerin belirlenmesi açısından tamamlayıcı bir nitelik taşımaktadır.

Bölgesel kalkınma bankaları ve ekonomik işbirliği örgütleri ise bölgesel ihtiyaçlara daha duyarlı yapıları sayesinde, küresel kurumların ulaşmakta zorlandığı alanlarda önemli katkılar sunmaktadır. Bununla birlikte, bu yapıların küresel finansal mimariyle yeterince entegre olmaması, reform süreçlerinin parçalı ilerlemesine ve politika uyumsuzluklarına yol açmaktadır. Bölgesel düzeyde edinilen deneyimlerin küresel kurumsal reformlara sistematik biçimde aktarılmasında, önemli bir potansiyelin atıl kalmasına neden olmaktadır.

7.1 Küresel Ekonomik Eşitsizliklerin Azaltılmasında G20'nin Yapısal Reformlara Liderlik Rolü

Küresel ekonomik eşitsizlikler, günümüz uluslararası sisteminin en kalıcı ve derinleşen yapısal sorunlarından biri hâline gelmiştir. Gelir dağılımındaki bozulmalar, kalkınma farklarının artması ve finansal kaynaklara erişimde yaşanan asimetrliler, yalnızca düşük gelirli ülkeleri değil; küresel ekonomik istikrarın bütününe tehdit eden bir nitelik kazanmıştır. Bu eşitsizliklerin azaltılması, teknik politika ayarlamalarının ötesinde, küresel ekonomik yönetim yapılarında kapsamlı ve yapısal reformlar yapılmasını zorunlu kılmaktadır.

G-20, küresel ekonomik çıktının büyük bölümünü temsil eden üyeleri ve gelişmiş–gelişmekte olan ülke dengesini bünyesinde barındıran yapısı sayesinde, bu reform sürecine liderlik edebilecek en uygun platformdur. G-20'nin önemi, bağlayıcı karar alma yetkisinden ziyade;

küresel reform gündemini belirleme, çok taraflı kurumlara siyasi yön kazandırma ve farklı çıkarları uzlaştırma kapasitesinden kaynaklanmaktadır. Bu yönüyle G-20, küresel ekonomik eşitsizliklerin azaltılmasına yönelik yapısal dönüşümlerin siyasi zeminini oluşturabilecek tek kolektif masa olarak öne çıkmaktadır.

Küresel eşitsizliklerin temel kaynakları arasında, çok taraflı finansal kurumların temsil adaleti sorunları, borç yönetimindeki yapısal aksaklıklar, sermaye akımlarının dengesizliği ve kalkınma finansmanına erişimdeki eşitsizlikler yer almaktadır. Bu sorunların her biri, tekil politika araçlarıyla çözülemeyecek kadar derin ve birbirine bağlıdır. G-20'nin liderliği, IMF ve Dünya Bankası'nın yönetim reformlarının hızlandırılması, kalkınma finansmanının daha kapsayıcı hâle getirilmesi ve küresel ekonomik kuralların daha adil bir zeminde yeniden şekillendirilmesi açısından kritik bir kaldıraç işlevi görebilir.

Bu bağlamda G-20'nin rolü, yalnızca mevcut eşitsizliklerin sonuçlarını hafifletmek değil; bu eşitsizlikleri üreten yapısal mekanizmaların dönüştürülmesini teşvik etmek olmalıdır. Temsil adaletinin güçlendirilmesi, karar alma süreçlerinin daha dengeli hâle getirilmesi ve gelişmekte olan ülkelerin küresel ekonomi içindeki konumunun kurumsal düzeyde güçlendirilmesi, G-20 öncülüğünde yürütülecek reform sürecinin temel ayaklarını oluşturmaktadır.

7.2 G20'nin IMF ve Dünya Bankası Birleşmesi Sürecinde Siyasi Meşruiyet ve Koordinasyon Sağlayıcı İşlevi

IMF ve Dünya Bankası'nın kurumsal olarak bütünleştirilmesine yönelik olası bir reform süreci, yalnızca teknik ve idari bir yeniden yapılanma meselesi değil; aynı zamanda yüksek düzeyde siyasi irade, uluslararası meşruiyet ve çok taraflı koordinasyon gerektiren yapısal bir dönüşüm sürecidir. Bu ölçekte bir reformun hayata geçirilebilmesi, tekil ülkelerin ya da kurum içi girişimlerin ötesinde, geniş tabanlı bir siyasi uzlaş zeminine ihtiyaç duymaktadır.

G-20, gelişmiş ve gelişmekte olan ekonomileri aynı platformda buluşturan yapısı sayesinde, IMF ve Dünya Bankası'nın birleşmesine yönelik sürecin siyasi meşruiyetini sağlayabilecek en uygun uluslararası çerçeveyi sunmaktadır. Bretton Woods kurumlarının en büyük hissedarlarını ve bu kurumlardan doğrudan etkilenen ülkeleri aynı masada bir araya getiren G-20, reform sürecinin hem kapsayıcı hem de dengeli biçimde yürütülmesine imkân tanıyabilecek tek kolektif siyasi mekanizma olarak öne çıkmaktadır.

Birleşme sürecinde karşılaşılabilecek muhtemel en temel sorunlar arasında; oy ve temsil dengeleri, karar alma yetkilerinin yeniden dağıtımı, kurumsal mandatların tanımlanması ve veto benzeri güç unsurlarının sınırlandırılması yer almaktadır. Bu başlıkların her biri, teknik müzakerelerin ötesinde, doğrudan siyasi uzlaş gerektiren konulardır. G-20'nin sağlayacağı

üst düzey siyasi koordinasyon, bu tür anlaşmazlıkların yönetilebilir bir çerçevede ele alınmasını ve reform sürecinin tıkanmadan ilerlemesini mümkün kılabilir.

Ayrıca G-20, IMF ve Dünya Bankası arasında hâlihazırda sınırlı kalan iş birliği girişimlerini daha bağlayıcı ve sistematik bir yapıya dönüştürme kapasitesine sahiptir. Ortak reform takvimlerinin oluşturulması, geçiş sürecinin kademeli biçimde planlanması ve farklı ülke gruplarının endişelerinin dengelenmesi, G-20 çatısı altında yürütülecek koordinasyon mekanizmalarıyla daha etkin şekilde sağlanabilir.

7.3 Bölgesel ve Küresel Aktörlerin Birleşik Kurumsal Yapıya Uyum Süreçleri

IMF ve Dünya Bankası'nın birleşmesi yönünde atılacak adımlar, yalnızca bu iki kurumun iç işleyişini değil; küresel ve bölgesel düzeyde faaliyet gösteren çok sayıda aktörün politika üretme, finansman sağlama ve kriz yönetme pratiklerini de doğrudan etkileyecektir. Bu nedenle birleşik kurumsal yapıya geçiş süreci, çok katmanlı ve kademeli bir uyum stratejisi gerektirmektedir.

Bölgesel kalkınma bankaları, çok taraflı finans kuruluşları ve bölgesel ekonomik iş birliği örgütleri, halihazırda IMF ve Dünya Bankası ile farklı düzeylerde eşgüdüm içerisinde çalışmaktadır. Ancak bu ilişkiler çoğu zaman parçalı, konu bazlı ve geçici iş birlikleriyle sınırlı kalmaktadır. Birleşik bir kurumsal yapının ortaya çıkması, bu aktörlerle olan ilişkilerin

daha net tanımlanmasını, görev ve yetki alanlarının çakışmasının önlenmesini ve finansman mimarisinin daha tutarlı hâle getirilmesini zorunlu kılacaktır.

Özellikle Afrika Kalkınma Bankası, Asya Altyapı Yatırım Bankası ve bölgesel istikrar fonları gibi yapılar açısından, birleşik kurumla kurulacak ilişkinin niteliği kritik önem taşımaktadır. Bu aktörlerin dışlanması ya da ikincil konuma itilmesi, küresel finansal yönetimde yeni kırılmalık alanları yaratabileceği gibi, alternatif ve rekabetçi kurumsal yapıların güçlenmesine de yol açabilir. Bu nedenle uyum süreci, merkezîleşme yerine tamamlayıcılığı esas alan bir anlayışla kurgulanmalıdır.

Küresel ölçekte faaliyet gösteren donör ülkeler, yatırım fonları ve uluslararası kalkınma ajansları açısından da birleşik yapıya uyum, politika önceliklerinin ve kaynak tahsis mekanizmalarının yeniden gözden geçirilmesini gerektirecektir. Parçalı şartlılık rejimlerinden daha bütüncül, öngörülebilir ve ülke gerçekliklerini gözetten bir çerçeveye geçiş, bu aktörlerin uzun vadeli taahhütlerini güçlendirebilecek önemli bir fırsat sunmaktadır.

Bu süreçte en kritik hususlardan biri, birleşik kurumsal yapının bölgesel aktörlerle ilişkisinin tek yönlü bir hiyerarşi üzerinden değil; karşılıklı istişare, veri paylaşımı ve ortak program geliştirme esasına dayandırılmasıdır. Bölgesel düzeyde edinilmiş tecrübelerin ve yerel bilgi birikiminin küresel politika tasarımına entegre edilmesi, birleşme sürecinin meşruiyetini ve etkinliğini artıracaktır.

8. İlgili Devletlerin Tutumları

Arjantin: Borç krizi ve enflasyonla mücadelenin en tecrübeli ismidir. IMF programlarının daha esnek hale getirilmesini, borç yapılandırma mekanizmalarının reformunu ve adil küresel finansman şartlarını savunur.

Çin Halk Cumhuriyeti: Batı merkezli sisteme en büyük alternatiftir. Gelişmekte olan ülkelerin liderliğine oynar. "Kuşak ve Yol" gibi projelerle kendi finans ağlarını kurarken, uluslararası kurumlarda (IMF vb.) daha fazla oy hakkı ve temsil gücü ister.

Almanya: Avrupa'nın ekonomik motoru ve mali disiplin bekçisidir. Bütçe dengelerini korumayı, yeşil sanayi dönüşümünü ve güçlü uluslararası finans kurumlarını savunur. AB'nin ekonomik çıkarlarını küresel ölçekte korumak ana hedefidir.

Endonezya: Güneydoğu Asya'nın (ASEAN) ekonomik sesidir. Ham madde ticaretinde adalet, gıda güvenliği ve sürdürülebilir kalkınma konularında aktiftir. Dijitalleşmenin tüm toplumlara kapsayıcı şekilde yayılmasını ister.

İtalya: Avrupa içindeki ekonomik dengeleri ve KOBİ'lerin (küçük işletmelerin) korunmasını önemser. Ekonomik toparlanma, istihdamın artırılması ve düzensiz göçün mali yüklerinin paylaşılması konularına odaklanır.

Rusya: Çok kutuplu bir ekonomik düzenin savunucusudur. Enerji piyasalarındaki ağırlığını korumaya çalışırken, Batı yaptırımlarına karşı dolar dışı ödeme sistemlerini ve yeni ekonomik dengeleri desteklerler.

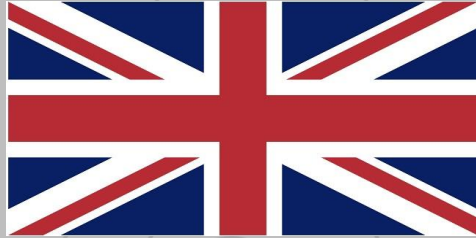
Suudi Arabistan: Küresel enerjinin garantörüdür. Petrol piyasalarının istikrarını sağlarken "Vizyon 2030" ile ekonomisini çeşitlendirmeye çalışır. Gelişmekte olan ülkelerle finansal iş birliği ve kademeli enerji geçişini savunur.

Türkiye: Gelişmiş ve gelişmekte olan ekonomiler arasında kilit bir köprüdür. "Dünya beşten büyüktür" vizyonu ile küresel yönetimde adalet ister. Gıda güvenliği, mülteci krizlerinin ekonomik yükü ve kalkınma finansmanına erişim gibi konularda çok taraflı reformları savunur.

Birleşik Krallık: Londra'nın küresel finans merkezi rolünü korumayı hedefler. Serbest piyasa ekonomisi, siber güvenlik ve dijital ekonominin kurallarının belirlenmesi konularında etkindir. Merkez bankaları arasında güçlü iş birliğini savunur.

Amerika Birleşik Devletleri: Küresel finansın tartışmasız lideridir. Önceliği doların hakimiyetini korumak, IMF ve Dünya Bankası gibi kurumlardaki yönetim ağırlığını sürdürmektir. Dijital paraların kendi denetiminde regüle edilmesini ve ticaret yollarının güvenliğini savunur.

Avrupa Birliği (Temsilci): Tüm üye ÷lkelerin ortak ekonomik çıkarlarını masaya taşır.

Küresel standartların belirlenmesinde (veriler, iklim, vergi) "kural koyucu"dur ve sürdürülebilir kalkınma reformlarının en büyük destekçisidir

9. Göz Atılması Gereken Kaynaklar

- <https://www.ineteconomics.org/perspectives/blog/why-the-world-banks-governance-reform-is-stuck-and-how-to-break-the-stalemate>
- <https://www.reuters.com/world/china/brics-finance-ministers-make-unified-proposal-imf-reforms-2025-07-06>
- <https://www.brettonwoodsproject.org>
- <https://www.imf.org/en/news/podcasts>
- <https://www.youtube.com/watch?v=0Q6DU0O9ipo>
- https://www.youtube.com/watch?v=h8TD_2edme8
- https://www.youtube.com/watch?v=Y5Fop6_ALXg
- <https://www.youtube.com/watch?v=5rZpNZYnwNA>
- <https://www.youtube.com/watch?v=xUP5lksKBrA>
- <https://www.youtube.com/watch?v=RtFz9q26t5A>
- https://www.youtube.com/watch?v=KRiaZLHxk_0
- <https://www.youtube.com/watch?v=wuOOK7aU1TY>
- <https://www.youtube.com/watch?v=IN3qrFA4jXc>
- <https://www.youtube.com/watch?v=E920L4R9GXE>
- <https://www.youtube.com/watch?v=IaSdTz2Oi6k>
- <https://www.youtube.com/watch?v=tz36M6MRtqs>

10. İncelenmesi Gereken Başlıklar

- Küresel Finansal Mimari ve Bretton Woods Sisteminin Aktüel Durumu
- IMF ve Dünya Bankası'nın Kurumsal Ayrışması
- Küresel Para Politikası Kararlarının Asimetrik Etkileri
- Küresel Borç Krizi ve Yeniden Yapılandırma Mekanizmaları
- Sermaye Hareketleri ve Finansal Kırılganlıklar

- IMF ve Dünya Bankası'nda Temsil ve Oy Adaleti Sorunu
- Şartlılık Rejimleri ve Politika Alanının Daralması
- Kalkınma Yardımlarının Etkinliği ve Sürdürülebilirlik Sorunu
- Uluslararası Yatırımların Denetiminde Parçalı Standartlar
- IMF – Dünya Bankası Koordinasyonuna Yönelik Önceki Reform Girişimleri
- G20'nin Küresel Ekonomik Yönetişimdeki Rolü
- Bölgesel Kalkınma Bankaları ve Alternatif Finans Mekanizmaları
- IMF ve Dünya Bankası'nın Kurumsal Bütünleşmesi Tartışmaları
- Küresel Ekonomik İstikrar ve Çok Taraflılığın Geleceği

11. Cevaplanması Gereken Sorular

1. Mevcut çok taraflı finansal kurumların (özellikle IMF ve Dünya Bankası) temsil, oy ağırlığı ve kota sistemleri günümüz küresel ekonomik güç dağılımını ne ölçüde yansıtmaktadır?
2. Küresel ekonomik krizlerin artan sıklığı ve eşzamanlılığı karşısında Bretton Woods kurumlarının müdahale araçları yeterli midir, yoksa yapısal olarak güncellenmeleri mi gerekmektedir?
3. G20, bağlayıcı hukuki yetkileri olmamasına rağmen çok taraflı kurumların yönetim reformunda fiilî bir liderlik ve yönlendiricilik rolü üstlenebilir mi?
4. Gelişmekte olan ve yükselen ekonomilerin küresel ekonomik yönetimde daha adil temsili, sistemik istikrarı güçlendirir mi yoksa karar alma süreçlerini yavaşlatır mı?
5. IMF ve Dünya Bankası'nın karar alma mekanizmalarında şeffaflık ve hesap verebilirlik hangi kurumsal reformlarla artırılabilir?
6. Küresel ekonomik istikrarın sağlanmasında makroekonomik koordinasyon ile ulusal politika egemenliği arasındaki denge nasıl kurulmalıdır?
7. Pandemi, enerji krizi ve iklim kaynaklı şoklar ışığında çok taraflı finansal kurumların kriz önleme (prevention) kapasitesi yeterli midir?
8. IMF ve Dünya Bankası'nın görev alanlarının örtüşmesi kurumsal verimsizlik mi yaratmaktadır, yoksa işlevsel bir bütünleşme mi teşvik edilmelidir?

9. G20'nin kapsayıcı büyüme, borç sürdürülebilirliği ve finansal istikrar hedefleri çok taraflı kurumların politika önceliklerine nasıl entegre edilebilir?
10. Dijitalleşme ve yeşil dönüşüm süreçleri, küresel finansal mimarinin yönetim yapılarında hangi yeni kurumsal düzenlemeleri zorunlu kılmaktadır?
11. Çok taraflı kurumların reform sürecinde jeopolitik rekabet, kurumsal dönüşümün önünde bir engel mi yoksa katalizör mü oluşturmaktadır?
12. Küresel ekonomik istikrarın uzun vadede sürdürülebilirliği için G20 merkezli yeni bir yönetim mimarisi inşa edilmesi mümkün müdür?

12. Kaynakça:

- <https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/bakan-simsek-imf-dunya-bankasi-bahar-toplantilari-icin-abdye-gitti/3192877>
- https://www.mfa.gov.tr/data/Kutuphane/Yayinlar/EkonomikSorunlarDergisi/Sayi43/sayi_43.pdf
- <https://edam.org.tr/wp-content/uploads/2022/06/Ekonomi-Raporu-Turkce.pdf>
- <https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/kuresel-ekonominin-sorunlari-imf-ve-dunya-bankasinin-yillik-toplantilarinda-ele-alinacak/3714794>
- <https://www.brookings.edu/articles/reforms-for-a-21st-century-global-financial-architecture>
- https://unctad.org/system/files/official-document/gdsmdpg2420092_en.pdf
- <https://www.ineteconomics.org/perspectives/blog/why-the-world-banks-governance-reform-is-stuck-and-how-to-break-the-stalemate>
- <https://www.reuters.com/world/china/brics-finance-ministers-make-unified-proposal-imf-reforms-2025-07-06>
- <https://www.brettonwoodsproject.org>
- <https://www.imf.org/en/news/podcasts>
- <https://www.youtube.com/watch?v=0Q6DU0O9ipo>
- https://www.youtube.com/watch?v=h8TD_2edme8
- https://www.youtube.com/watch?v=Y5Fop6_ALXg
- <https://www.youtube.com/watch?v=5rZpNZYnwNA>
- <https://www.youtube.com/watch?v=xUP5lksKBrA>